

Statsforvalteren

i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus

Vår dato:

11.09.2025

Vår ref:

2024/25239

Deres dato:

25.06.2025

Deres ref:

2024/17502

NORDRE FOLLO KOMMUNE

Postboks 3010

1402 SKI

Saksbehandler, innvalgstelefon

Kristian Tveiten, 32266833

Nordre Follo – Uttalelse til høring av kommuneplanens samfunnsdel 2025-2040

Vi viser til brev datert 25. juni 2025 med høring av kommuneplanens samfunnsdel 2025-2040 for Nordre Follo kommune.

Bakgrunn

Det fremgår av planforslaget at hensikten med rulleringen har vært å gjøre kommuneplanens samfunnsdel til et tydeligere styringsdokument, slik at kommunen kan følge opp målene i arbeidet med økonomi- og handlingsplan, kommuneplanens arealdel og øvrig arbeid. Målene er tydeliggjort fra gjeldende samfunnsdel, opp mot dagens utfordringer. Målene er også utgangspunkt for ti arealstrategier.

Statsforvalterens rolle

Vi skal bidra til at planer ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser innen landbruk, klima og miljøvern, folkehelse, barn og unges interesser, samfunnssikkerhet og gravplasser. Statsforvalteren skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer innen våre ansvarsområder blir fulgt opp i kommunale planer. Kommunen er planmyndighet og har ansvaret for at plan- og bygningslovens formelle krav til innhold og planprosess oppfylles i planarbeidet.

Vurdering

Vi har i [Statsforvalterens forventninger til kommunal arealplanlegging for 2025](#) og på vår nettside med oversikt over [føringer for kommunal planlegging](#) redegjort for viktige føringer innen vårt ansvarsområde. For kommunens samfunnsplanlegging viser vi også til [Statsforvalterens forventningsbrev for 2025](#). Kommunen har et stort ansvar for å ivareta nasjonale og viktige regionale interesser i planleggingen.

Vi har følgende konkrete merknader knyttet til nasjonale og viktige regionale interesser:

E-postadresse:
sfospost@statsforvalteren.no
Sikker melding:
www.statsforvalteren.no/melding

Postadresse:
Pb 325
1502 Moss

Besøksadresse:
Moss: Vogts gate 17
Drammen: Dr. Hansteinsgate 9
Oslo: Stensberggata 27

Telefon: 69 24 70 00
www.statsforvalteren.no/os
Org.nr. 974 761 319

By- og tettstedsutvikling

Vi mener det er positivt at forslaget til ny samfunnsdel med tilhørende arealstrategier i hovedsak bygger videre på eksisterende samfunnsdel hva gjelder by- og tettstedsutvikling. Nordre Follo kommune har vært en foregangskommune for en mer bærekraftig arealforvaltning, særlig gjennom sitt nybrottsarbeid innen arealnøytralitet. Kommunen spiller også en avgjørende rolle som planmyndighet i oppfølgingen av arealforpliktelsene i Byveksttalen i Oslo-området, for å bygge opp under nullvekstmålet og maksimere samfunnsnyttene av offentlige investeringer innen kollektiv, sykkel og gange. Vi legger til grunn at Nordre Follo kommune fortsetter dette gode arbeidet gjennom sitt handlingsrom etter plan- og bygningsloven.

Vi minner i denne sammenheng om nye statlige planretningslinjer for henholdsvis arealbruk og mobilitet og klima og energi, med sentrale føringer av betydning for by- og tettstedsutvikling og arealplanlegging.

Matproduksjon og jordvern

Nasjonale føringer for jordvern og økt matberedskap har blitt vesentlig innskjerpet de senere årene. Stortinget vedtok revidert nasjonal jordvernstrategi i 2023 med mål om at årlig omdisponering av dyrka jord skal begrenses til under 2 000 dekar per år på landsbasis, slik at jordbruksareal skal bevares for fremtidig matproduksjon. Tiltak i strategien omfatter også dyrkbar jord, og det framgår at reserver av dyrkbar jord i de beste klimasonene er begrenset. Bevaring av jordressurser inngår i FNs bærekraftsmål, og slike arealressurser er blant annet viktig for karbonlagring, vann- og flomdemping og grunnlag for skogs- og naturområder.

Videre understrekes hensynet til jordvern og matsikkerhet i *Nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging 2023-2027*. Her fremheves kommunens ansvar for å unngå tap av dyrka og dyrkbar jord og ivareta matberedskap. Kommunene oppfordres til å vurdere tilbakeføring av utbyggingsområder til LNF-formål ved rullering av arealplaner (planvask). Se også brevet «Matjord og arealplanlegging i kommunane» fra Landbruks- og matdepartementet og Kommunal- og distriktsdepartementet av 22. januar 2024.

Hensynet til jordvern er også styrket i *statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet*, som angir at «jordvern bør være et overordnet hensyn i arealplanleggingen». Det er også satt nasjonale mål for økt selvforsyning av jordbruksvarer og økt matberedskap i Meld. St. 11 (2023–2024) *Strategi for auka selvforsyning av jordbruksvarer og plan for opptrapping av inntektsmogleighetene i jordbruket* og Meld. St. 9 (2024–2025) *Totalberedskapsmeldingen*. For å lykkes med å øke graden av selvforsyning, er det viktig at arealene som egner seg for matproduksjon ikke bygges ut.

Det er positivt at landbrukets verdi for lokalsamfunnet løftes frem i samfunnsdelen, både for matsikkerhet, arbeidsplasser, klimatilpasning og for lokal verdiskaping. Med bakgrunn i dette skal kommunen ta vare på dyrket og dyrkbar mark. Også målsettingen om å bli en arealnøytral kommune er positivt.

Videre er det svært positivt at kommunen, i punkt 9 i arealstrategien, setter en nullvisjon for tap av matjord, og at kommunen skal bevare dyrket og dyrkbar mark.

Vi antar at det er utarbeidet et kunnskapsgrunnlag for arbeidet med rulleringen av kommuneplanen. For å komme med innspill til planarbeidet er det nyttig om dette ligger vedlagt. Et slikt kunnskapsgrunnlag vil, for planarbeidet og oss, bidra med nyttig informasjon om landbruket i

kommunen. For eksempel kan arealregnskap være relevant å inkludere i et slikt kunnskapsgrunnlag. Videre kan statistikk om dyrket mark, dyrkbar mark, jordkvalitet og produktive skogarealer være nyttig informasjon. Dette kan hentes fra NIBIO sitt arealbarometer.

Vannmiljø og naturmangfold

Kommuneplanleggingen må omfatte en helhetlig vurdering og behandling av vannressursene med hensyn til miljøtilstand, naturmangfold og brukerinteresser.

Om lag to tredeler av vannforekomstene i Nordre Follo kommune oppnår ikke miljømålene etter vannforskriften og regional vannforvaltningsplan. Det er derfor viktig at forslaget til samfunnsdel synliggjør utfordringer på dette området ved å peke på at tilstanden i Indre og Ytre Oslofjord har utviklet seg negativt, og at det er for dårlig økologisk og kjemisk tilstand i mange bekker, elver og innsjøer.

Vi viser til at flere vannforekomster i kommunen er påvirket av avløp og landbruk og anbefaler at samfunnsdelen også synliggjør kommunens ansvar som sektormyndighet for å bedre oppnåelsen av miljømålene. Det er til dels et betydelig tiltaksbehov, og kommunen kan blant annet vurdere å ta inn noen overordnede føringer fra *Hovedplan for vannforsyning, avløp og vannmiljø*.

Til arealstrategien ber vi kommunen ta inn at videre utbygginger må sees i sammenheng med kapasitet og kvalitet på avløpsinfrastrukturen. Her viser vi spesielt til utfordringer med lekkasje på kommunens avløpsnett og høy andel fremmedvann som krever fortsatte systematiske tiltak. Videre må kommunen se til at samfunnsdelen i tilstrekkelig grad har føringer for oppfølging av *Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv*.

Kommunen har verdifullt naturmangfold knyttet til vassdrag og sjø. Leveområdene for vannlevende organismer må sikres mot uheldige inngrep og arealendringer, samt mot forurensning. Et viktig hovedmål i forslaget til samfunnsdel er derfor å ta vare på naturen, økosystemene og eksisterende grønne områder og biologisk mangfold. Vi ser positivt på at dette er fulgt opp i en arealstrategi om å styrke og sikre blågrønne strukturer, viktige naturverdier og økologiske funksjonsområder mot nedbygging og fragmentering. Kommunens arealplanlegging er svært viktig for å nå målet om god miljøtilstand i vann, og vi anbefaler at hensynet til vannmiljø også nevnes i denne arealstrategien. Videre er ivaretagelse av kantvegetasjon langs vassdrag viktig for å redusere forurensning, fare for elveerosjon og ivareta naturmangfold i og langs vassdrag.

Forslaget til samfunnsdel nevner utfordringer knyttet til arealendringer og håndtering av klimaendringer, flom og overvann. Sentrale overordnede føringer som åpne og naturbaserte overvannsløsninger, kan vurderes tatt inn i arealstrategien. Vi anbefaler at det også tas inn at ny utbygging skal styres bort fra områder som er utsatt for naturfare. Dermed unngås også behov for sikringstiltak i vassdrag og vassdragsbelter.

Avfallshåndtering – utsortering og materialgjenvinning

Vi finner det hensiktsmessig å gjøre oppmerksom på at det fra 1. januar 2023, med senere utvidelser av virkeområdet, må alle kommuner sørge for at *utsorterings- og materialgjenvinningskravene* i avfallsforskriften kapittel 10a blir oppfylt. Kommunene har plikt til å tilrettelegge for utsortering, samle inn og levere til materialgjenvinning av matavfall, hageavfall, plastavfall, glass- og metallemballasje og papp-, papir- og tekstilavfall som kan materialgjenvinnes fra husholdningene. Mer informasjon om kravene til utsortering, innsamling og materialgjenvinning for kommunene kan

dere finne i Miljødirektoratet sin kommuneveileder [Utsortering og materialgjenvinning av avfall fra husholdningene](#). Her finnes også konkrete utsorteringsmål som skal oppnås.

Vi ber om å få tilsendt vedtaket i saken og eventuelt godkjent kommuneplanens samfunnsdel.

Med hilsen

Carl Henrik Jensen
fagleder
Klima- og miljøvernavdelingen

Kristian Tveiten
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Medsaksbehandlere:
Inger Sevre (landbruk), 32266630
Lise Økland (vannmiljø), 32266804

Kopi til:

Akershus fylkeskommune

Postboks 1200 Sentrum

0107

OSLO